

PIELGRZYMOWANIE (75) *sb n*

Oba e, o oraz a jasne (w tym w o oraz w a 1 r. błędne znakowanie).

sg N pielgrzymowani(e) (13). ◇ G pielgrzymowanią (29); -ą (25), -a (1) KromRozm II, -(a) (3). ◇ D pielgrzymowaniu (1). ◇ A pielgrzymowani(e) (8). ◇ L pielgrzymowaniu (18). ◇ pl N pielgrzymowanią (2). ◇ A pielgrzymowanią (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. pielgrzymować;; poza tym XVI w. pątnictwo.

1. Odbywanie podróży, wędrowanie; peregrinatio *Vulg, Mącz, Cn [w tym: czyje (38): pron poss (31), G pron i sb (6), ai poss (1)] (72) : iám naprzod twoy plod chwálil ij na wífelkim twy^m pielgrzymowaniu towarzyśfeme^m twy^m był. OpecŻyw 185, 185v; A przyśfédłśy do nówrocenya Páwłá S. máłło co inego/ yedno pyelgrzymowánye y przygody yego opifuyą. KromRozm II e, m3v; Ty przyczyny [usprawiedliwiające niestawienie się w sądzie pozwanego] pofpolicie śą czterzy w Práwie opifáne. I Niemoc [...]. 2. Więżenie. 3. Pielgrzymowanie/ iefliby niebył przed tym zápozwany. 4. [...]. GroicPorz q3v, q3v; Przyiechawłzy do Krolá Portugálkiego był mi bárzo rad/ y dałem mu wśzytkę śpráwę śwego pielgrzymowánia BielKron 460v; Peregrinatio, Pielgrzymowanie/ wędrowanie. Mącz 291a; HistRzym 77; RejPos 141; Eneas [...] po długim pielgrzymowánium y niebefpiecznościach morśkich [...] nieco odpoczywał StryjKron 72; Náturá ich rufza; Y do pielgrzymowánia náłóg ich przymufza. A náwięcey náśz Polfki narod z przyrodzenia Rad pątuje: bo zówłze चुć ma do chodzenia. KlonWor 52, 52.*

pielgrzymowanie gdzie (1): o pielgrzymowánium y żegłowánium Ludwigá Wártemánnuśá Rzymiániná po rozmáitych kráinách świáthá y przygodách iego BielKron 455.

W połączeniu szeregowym (1): Itinerarium pro commentariis rerum per iter gestarum, Opifáne peregrináciey a pielgrzymowánia álbo wędrowánia śwego. Mącz 175d.

Szeregi. »droga i pielgrzymowanie« (1): Tymże śpofobem ná dwu tabliczkách śpifálifmy porzádnie dzieie/ śpráwy/ drogi/ y pielgrzymowánia przednieyśzych dwu Apofśtołow Páńłkich WujNT przedm 26.

»pielgrzymowanie i (takież) żeglowanie« [szyk 1:1] (2): Kthorzy tedy chcą wiedzieć przyczynę mego żegłowánia/ tákież pielgrzymowánia/ inśza nie byłá/ iedno ábych śwey myśli dofyc wczynił BielKron 455v, 455.

Przen (55) : Ale ią pámiętáiąc ná trudności y ná nędze ktorem miał w śwey śpekuláciey ná ziemi [...] nie chcemi śie wyśfzłego pielgrzymowánia/ bo im dáley tym trudniey. BielKron 455v.

pielgrzymowanie skąd (1): BiałKaz D3v cf »pielgrzymowanie z ciáła«

Zwrot: »iść na pielgrzymowanie« = umrzeć (1): Pan Bog śmierci nie śtworzył [...] Iemuć śie kwoli śfćać ma prózne tu plákánie/ Kiedy raczy muśim iść ná pyelgrzymowánie. BielKom C8v.

Wyrażenia: »wieczne pielgrzymowanie« = śmierć (1): Śmierć iefť wieczne śpanie [...] nie pewne á wiecne [!] pielgrzymowanie BielŻyw 137.

»pielgrzymowanie z ciáła« = śmierć (1): [ludziom chrześcijáńskim] pofzytecznieyśze pielgrzymowanie z ściáłá [!] ich iefť/ áby byli oblicźnie z pánem śwym wniebie BiałKaz D3v.

a) Życie doczesne jako wędrowanie do królestwa niebieskiego (35) : Sprawiedliwości twoie były mnie wefołe á roskofzne miły panie na miefćczu pelgrzymowania [!] mego. WróbŻołt 118/54; Leop Ps

118/54; *BielKron* 18; *RejPos* 141, 182 [2 r.]; Póki tu mięzkamy wgościniełmy od Páná: ták prágnać y wólác [!] mamy: Ach mnie/ iłz ię pielgrzymówanie moie przewłoczy: mięzkam z temi Cedár/ dłuó ięłt gościem dułzá moiá. *SkarŻyw* 196, 349; *CzechEp* 156; *NiemObr* 13; *ArtKanc* E8.

pielgrzymowanie gdzie (1): *RejWiz* 83v cf »mieszkanie a pielgrzymowanie«.

Zwrot: »być w pielgrzymowaniu« (1): modlący ię zá [tych, którzy odeszli] [...] máią nádzieię/ iáko ci którzy iá w pielgrzymówaniu. á modlitwy ich zá nie iá im pożyteczne *SkarŻyw* 456.

Wyrażenia: »doczesne pielgrzymowanie« (3): *RejPs* 92; wśytkiego iłzucák á nábywác powinniłcie od niego [od Pana swojego]. Abowiem to wam wiecznie trwác będzie/ y tu ná zyemi/ y po tym doczeńnym pielgrzymówaniu wáłzym/ w krolełtwie świętym iego. *RejPos* 52, 289.

»droga pielgrzymowania« (2): BOże/ któryś iługę twego Abráámá z ognia Cháldeyłkiego wywiódłzy/ po wśytkich drogách pielgrzymówania iego/ wśelkiey obrázy [raczył] vchowác: rácz też y nas iłtrzedz iług twych. *LatHar* 633, 226.

»nędzne (a. znęzione) pielgrzymowanie; nędza pielgrzymowania« (9;1): *RejPs* 48v; A kiedy iuż dokończyłz thego nędznego pielgrzymówania iwego/ pewnie ogládałz Páná iwoiego ná práwicy Bogá Oycá iłthoiącego *RejPos* 24v, 68, 110, 115, 132v, 182 (8); Toć ięłt twoiá Ewángelia y dobra nowiná [...] która cię iámá/ [...] w twey nędzy twego pielgrzymówania poćiefzył/ y vwefelić może. *SkarŻyw* 1.

»obrok pielgrzymowania« = *Eucharystia* (2): Ná koniec rzekł [św. Tomasz] ony słowá [...] biorę cie obroku pielgrzymówania mego/ dla ktoregom vczył/ czuł/ y prácował. *SkarŻyw* 203; *LatHar* 678.

»pielgrzymowanie (doczesnego) żywota; żywot pielgrzymowania« (3;1): *HistJóz* E2v; PRólimy náłz miły panie wnałsem tem obłádnem zywozie pielgrzymowania náłwego aby ty [...] raczył: nad nami otworzyc miłółierne oczy iwoie *RejPs* 47, 42; dni piegrzymówania żywotá mego [*dies peregrinationis meae*] iá iłtho y trzydzieści lath/ krotkich á złyeh/ á niedośly do lat oycow moich *Leop Gen* 47/9.

»pielgrzymowanie do żywota wiecznego« (1): Niech mi te świátości będą pomocne [...] ku pomocy w pielgrzymowaniu do żywotá wiecznego *LatHar* 211.

Szereg: »mieszkanie a pielgrzymowanie« (1): tu náłze miełzkánie/ A ná tym nędznym morzu to pielgrzymówanie/ ięłt iáko dym przy ogniu gdy ię trołzkę świeci/ A potym ię iáko mgłá po wiátru rozleci. *RejWiz* 83v.

b) *O Chrystusie: jego życie na ziemi* (1) : Bo iáko od wćielenia Pánłkiego/ wśyłtki táiemnice y iłpráwy Wiáry náłzey iwoy poczátek máią: ták też pielgrzymówanie iego kończy się Wniebowiłtápieniem. *KuczbKat* 55.

a. *Odwiedzanie miejsc kultu* (13) : Tenże [Luter] też po tym wzywánie vmárłtyeh/ którzy (miáłto Pośrzedniká iedyneó Kryłtułá obaloneó) krolowáli/ z gruntu obálił/ potym też y pielgrzymówania. *GrzegRóżn* F4; *HistRzym* 56.

pielgrzymowanie do czego (1): *SkarŻyw* 92 cf »pielgrzymowanie i droga«.

pielgrzymowanie dokąd (7): Pielgrzymowanie [!] do Rzimu. *SkarŻyw* 63 marg, 63; y wzbudza ię nabożeńiłtwo w ludziách wiernych ku tákowym miełscam. Iáko miánowicie ná tę gorę Tabor bywály

wielkie y częfte pielgrzymowania w pirwzym kościele *WujNT* 72. *Cf* »pielgrzymowanie do grobu«, »pielgrzymowanie na miejsca święte«.

pielgrzymowanie skąd (1): Widziŝ y pielgrzymowanie do Rzymu z tak dalekiej ŝrony/ iako świętym zwyczajne było. *SkarŻyw* 63.

W połączeniu szeregowym (1): á za mále iakie poŝtárání ŝwiátá tego/ ábo za pielgrzymowanie iakie/ ábo za máłą powŝciegliwoŝć iedlá iakiego/ ábo za iakie pieniądze nędzne/ tuŝylichmy łobie/ zechmy bywáli praźni grzechow ŝwoich. *RejPos* 234v.

Zwrot:»jachać, udać się na pielgrzymowanie« (1:1): Y przygodziło ŝie czáfu iednego/ że iey mąż iachał do źiemie ŝwięthey ná pielgrzymowanie *HistRzym* 109; *SkarŻyw* 353.

Wyrażenia: »pielgrzymowanie do grobu [czyjego]« (3): Y poŝtánowił vdać ŝię ná pielgrzymowanie/ do grobu Bożego do Hieruzálem *SkarŻyw* 353, 357 *marg*; *WujNT* 123.

»pielgrzymowania na miejsca święte« (1): ODPVSTY y pielgrzymowania ná mieycá święte. *WujNT* Aaaaaa3.

Szeregi. »pielgrzymowanie abo chodzenie« (1): potwierdza pielgrzymowania Chrzeŝćijánŝkie/ ábo chodzenia ná odpuŝty *WujNT* 8.

»pielgrzymowanie i droga« (1): A iŝ do nich [*do koŝci ŝw.*] y krolowie pielgrzymowania y drogi czyniá. *SkarŻyw* 92.

»pielgrzymowanie i ŝcie« (1): ŝlub Cefarzá Ottoná y pielgrzymowanie y pieŝe ŝcie do grobu ŝ. Woyćie. *SkarŻyw* 357 *marg*.

b. *Chodzenie po proŝbie, zebranie* (2) : Wŝákże mogą pánowie mieyc/ tym/ które vzniaá bydź wyŝłuzóné/ y ku innym robotam niemocné/ dáć liŝty ŝwiádeczné ku pielgrzymování/ pod których liŝtów obroná y wolnoŝciá teź niémaiáć znáków/ niech będą dopuŝczáni wŝędzie proŝić iáłmuźny. *SarnStat* 518 [*idem*] 927.

2. *bibl. Osadnictwo, zamieszkanie wśród obcych; peregrinatio Vulg* (3) : napyelgrzymowanie do żyemye twoiey/ przyŝliŝmy boyem niemaŝ ŝtrawy bydłu náŝemu dla głodu wżyemi Chanaan *HistJóz* E2; áby ŝłuffne wzięli pielgrzymowanie ŝług Bożych/ która źiemiaá tobie że [!] wŝŝech iest milŝá. *Leop Sap* 12/6.

Wyrażenie: »ziemia pielgrzymowania« (1): dayći błogoŝłáwieńŝtwo Abráhamowe/ y plemieniu twemu po tobie/ ábyŝ otrzymał ziemię pielgrzymowania twego/ którą obiecał dziádowi twemu. *SkarŻyw* 346.

Synonimy: **1.** *chodzenie, iŝcie, ŝcie, wędrowanie; a. droga, pątnictwo; 2. mieszkanie, przebywanie.*

Cf **PIELGRZYMOWAĆ, PIELGRZYMSTWO**